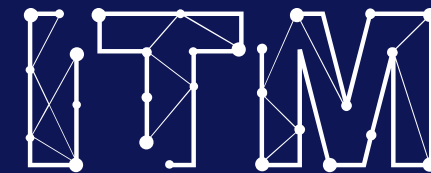

Energetikai Szakkollégium

Budapest, 2022. február 24.

FELADATUNK A JÖVŐ

EU taxonómia

dr. Béres Zsuzsa

főosztályvezető

Energiagazdálkodási, Atomenergia és Bányászati Főosztály

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI
MINISZTERIUM

- 2015. ENSZ Fenntarthatósági Menetrend elfogadása (17 fenntarthatósági cél)
- 2016. október 5. az EU jóváhagyta a Párizsi Egyezményt (2.cikk 1. c)
- 2018. január – EU szakértői csoport jelentése – első javaslat a taxonómiára
- Az Európai Bizottság 2018. március 3-án fogadta el a Fenntartható Finanszírozási Stratégiát (benne intézkedési tervként a Taxonómia rendelet elfogadása),

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0097>

- A Bizottság 2019-ben nyújtotta be a Taxonómiára vonatkozó javaslatot, amit 2020-ban fogadtak el **2020/852/EU rendelet**.
- A Taxonómia rendelet mellett a Közzétételi rendelet (EU) 2019/2088 is vonatkozik a fenntartható finanszírozásra.

- Pénzügyi szabályozás része . Elsősorban a pénzpiaci szereplők számára készül (zöld finanszírozás nyújtása egységes feltételek mellett)
- Alkalmazása nem kötelező, csak ha egy adott tagállam pénzügyintézete zöld finanszírozást alkalmaz.
- A magánszféra finanszírozási irányát célozza módosítani a fenntartható beruházások irányába.
- DE,
- Továbbgyűrűző hatások – regionális nemzetközi pénzügyi szervezetek, uniós források, állami támogatások, politikai nyilatkozatok, szektorális jogalkotás.

Az EU taxonómia rendszer felépítése

- Az EU taxonómia egy olyan osztályozási rendszer, amely az EU éghajlati és környezetvédelmi célkitűzéseit kritériumokká alakítja.
- „**Zöldnek**” vagy „**környezetileg fenntarthatónak**” ismeri el azokat a gazdasági tevékenységeket, amelyek **jelentős mértékben hozzájárulnak az EU legalább egy környezetvédelmi célkitűzéséhez**, ugyanakkor nem sértik jelentősen ezen célkitűzések egyikét sem, és megfelelnek a minimális szociális biztosítékoknak.

Hat környezeti célkitűzés

1. Klímaváltozás csökkentése
2. Alkalmazkodás a klímaváltozáshoz
3. A víz és tengeri erőforrások fenntartható használata és védelme
4. Átállás a körforgásos gazdaságra
5. Környezetszennyezés megelőzése és csökkentése
6. A biodiverzitás és ökoszisztéma védelme és helyreállítása

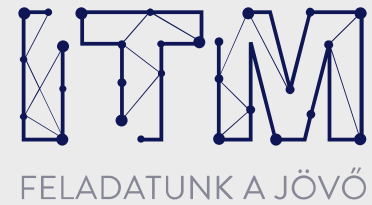
Kritériumok, melyek alapján a gazdasági tevékenység környezeti szempontból fenntarthatónak minősül

- (a) **Jelentősen hozzájárul** a hat környezeti célkitűzés legalább egyikéhez
- (b) **Ne sértse jelentős mértékben** egyik környezeti célkitűzést sem (DNSH)
- (c) **Minimális biztosítékok megléte** (multinacionális vállalkozásokra vonatkozó OECD- iránymutatások, valamint az emberi jogokra és az üzleti életre vonatkozó ENSZ- iránylevek)

A Taxonómia rendelet tárgyalása

- **Pénzügyi tárgyú jogszabály** – pénzügyi szolgáltatások tanácsai munkacsoport, de horizontálisan több más szektor is érintett: pl. energia, ipar, közlekedés, hulladékgazdálkodás, épületszektor, vízgazdálkodás, környezetvédelem, informatika.
- Energia szakterület bekapcsolódása:
- Éghajlatváltozáshoz hozzájáruló tevékenységek meghatározása (fenntartható / átmeneti / támogató)
- Környezeti célok jelentős megsértése – Do No Significant Harm DNSH
- Bizottság felhatalmazása jogalkotásra.

Taxonómia - felhatalmazáson alapuló jogi aktusok

Az EU taxonómia a felhatalmazáson alapuló jogi aktusokon keresztül fokozatosan fejlődik. **Ezek a bizottsági rendeletek tartalmazzák a környezetileg fenntartható tevékenységek tényleges listáját.** Követelményeket állapítanak meg minden tevékenységre a „*jelentős mértékű hozzájárulás*” vagy „*ne sértse jelentős mértékben*” elvekkel összhangban.

Végrehajtási folyamat:

Az első rendeletet (Klímaadaptációs) a Bizottság 2021. április 21-én tette közzé. 2021. december 9-én lett az uniós jog része. A Technikai vizsgálati kritériumokat a Fenntartható Finanszírozási Platform készítette elő.

2022. február 2-án fogadta el a Bizottság a kiegészítő rendeletet, melynek célja, hogy szigorúbb feltételek mellett szabályozza az atomenergia és földgáz fenntarthatósági kritériumait. Jelenleg a Tanács és a Parlament általi jóváhagyásra vár.

A végrehajtási folyamat addig folytatódik, amíg az összes környezetvédelmi célkitűzésre ki nem terjed –és tovább....

Az EU taxonómia dinamikus viszonyítási alap, rendszeres felülvizsgálatot feltételez.

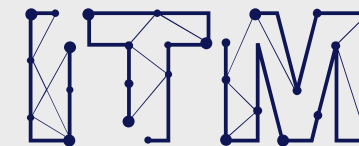
Mérséklésre irányuló tevékenységek az első felhatalmazáson alapuló jogi aktusban

- Az első felhatalmazáson alapuló jogi aktus - különböző gazdasági ágazatokban - **jelentős mértékben hozzájárul az éghajlatváltozás mérséklésére irányuló tevékenységekhez.**
- A teljes lista (88 db tevékenység), lefedi a gazdasági tevékenységek 70%-át és a kibocsátások 90%-át: **Energia, Ipari gyártás, Közlekedés, Építés-épületek, Erdészet, Víz, szennyvíz Hulladékgazdálkodás, Tudományos és Technikai tevékenységek, Információs és Kommunikációs tevékenységek.**

Sector: Energy

- Electricity generation using solar photovoltaic technology
- Electricity generation using concentrated solar power (CSP) technology
- Electricity generation from wind power
- Electricity generation from ocean energy technologies
- Electricity generation from hydropower
- Electricity generation from geothermal energy
- Electricity generation from renewable non-fossil gaseous and liquid fuels
- Electricity generation from bioenergy
- Transmission and distribution of electricity
- Storage of electricity
- Storage of thermal energy
- Storage of hydrogen
- Manufacture of biogas and biofuels for use in transport and of bioliquids
- Transmission and distribution networks for renewable and low-carbon gases
- District heating/cooling distribution
- Installation and operation of electric heat pumps
- Cogeneration of heat/cool and power from solar energy
- Cogeneration of heat/cool and power from geothermal energy
- Cogeneration of heat/cool and power from renewable non-fossil gaseous and liquid fuels
- Cogeneration of heat/cool and power from bioenergy
- Production of heat/cool from solar thermal heating
- Production of heat/cool from geothermal energy
- Production of heat/cool from renewable non-fossil gaseous and liquid fuels
- Production of heat/cool from bioenergy
- Production of heat/cool using waste heat

FELADATUNK A JÖVŐ

Sector: Manufacturing

- Manufacture of renewable energy technologies
- Manufacture of equipment for the production and use of hydrogen
- Manufacture of low carbon technologies for transport
- Manufacture of batteries
- Manufacture of energy efficiency equipment for buildings
- Manufacture of other low carbon technologies
- Manufacture of cement
- Manufacture of aluminium
- Manufacture of iron and steel
- Manufacture of hydrogen
- Manufacture of carbon black
- Manufacture of soda ash
- Manufacture of chlorine
- Manufacture of organic basic chemicals
- Manufacture of anhydrous ammonia
- Manufacture of nitric acid
- Manufacture of plastics in primary form

Sector: Transport

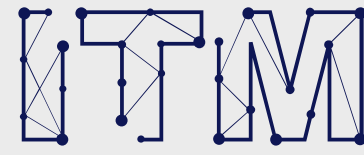
- Passenger interurban rail transport
- Freight rail transport
- Urban and suburban transport, road passenger transport
- Operation of personal mobility devices, cycle logistics
- Transport by motorbikes, passenger cars and light commercial vehicles
- Freight transport services by road
- Inland passenger water transport
- Inland freight water transport
- Retrofitting of inland water passenger and freight transport
- Sea and coastal freight water transport, vessels for port operations and auxiliary activities
- Sea and coastal passenger water transport
- Retrofitting of sea and coastal freight and passenger water transport
- Infrastructure for personal mobility, cycle logistics
- Infrastructure for rail transport
- Infrastructure enabling low-carbon road transport and public transport
- Infrastructure enabling low carbon water transport
- Low carbon airport infrastructure

Sector: Construction and real estate

- Construction of new buildings
- Renovation of existing buildings
- Installation, maintenance and repair of energy efficiency equipment
- Installation, maintenance and repair of charging stations for electric vehicles in buildings (and parking spaces attached to buildings)
- Installation, maintenance and repair of instruments and devices for measuring, regulation and controlling energy performance of buildings
- Installation, maintenance and repair of renewable energy technologies
- Acquisition and ownership of buildings

Sector: Environmental protection and restoration

- Restoration of wetlands

Sector: Water supply, sewerage, waste management and remediation

- Construction, extension and operation of water collection, treatment and supply systems
- Renewal of water collection, treatment and supply systems
- Construction, extension and operation of waste water collection and treatment
- Renewal of waste water collection and treatment
- Collection and transport of non-hazardous waste in source segregated fractions
- Anaerobic digestion of sewage sludge
- Anaerobic digestion of bio-waste
- Composting of bio-waste
- Material recovery from non-hazardous waste
- Landfill gas capture and utilization
- Transport of CO₂
- Underground permanent geological storage of CO₂

Sector: Professional, scientific and technical activities

- Close to market research, development and innovation
- Research, development and innovation for direct air capture of CO₂
- Professional services related to energy performance of buildings

Sector: Forestry

- Afforestation
- Rehabilitation and restoration of forests, including reforestation and natural forest regeneration after an extreme event
- Forest management
- Conservation forestry

Sector: Information and communication

- Data processing, hosting and related activities
- Data-driven solutions for GHG emissions reductions

Példa a technikai vizsgálati kritériumokra

Gazdasági tevékenység: Hidrogén előállítása

1) Leírás:

Hidrogén és hidrogén alapú szintetikus üzemanyag előállítása

Az ebbe a kategóriába tartozó gazdasági tevékenységek az 1893/2006/EK rendeletben meghatározott gazdasági tevékenységek statisztikai osztályozása szerint a C20.11 NACE-kóddal társíthatók.

2) Jelentős hozzájárulási kritériumok az éghajlatváltozás mérsékléséhez:

A tevékenység eleget tesz **az életciklusra vonatkozó üvegházhatású gázok (ÜHG) kibocsátás megtakarítási követelménynek, mely hidrogén esetén 73,4%** [ami az életciklus során 3tCO₂e/tH₂-nél alacsonyabb ÜHG-kibocsátást eredményez] **és 70% a hidrogén alapú szintetikus üzemanyagok esetén** a 2018/2001 (EU) irányelv 25. cikk (2) bekezdésében és V. mellékletében meghatározott 94 g CO₂e/MJ fosszilis tüzelőanyag-komparátorhoz képest.

Az életciklus során történő ÜHG kibocsátás megtakarítást a 2018/2001 (EU) irányelv 25. cikk (5) bekezdésben foglaltak alapján kell kiszámolni vagy **az ISO 14067:2018, illetve ISO 14064-1:2018 használatával.**

A számszerűsített életciklus során történő ÜHG kibocsátás megtakarítást – adott esetben – a 2018/2001 (EU) irányelv 30. cikkével összhangban vagy egy független harmadik fél által szükséges ellenőrizni.

Ha a gyártási folyamatból egyébként kibocsátott CO₂-t föld alatti tárolás céljából elfogják, a mellékletben szereplő 5.11. és 5.12. pontokban meghatározott szakmai átvilágítási kritériumoknak megfelelően a CO₂-t a föld alatt szállítják é tárolják.

Példa a technikai vizsgálati kritériumokra

3) Ne okozzon jelentős sérelmet követelmény:

a) éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás

A tevékenység megfelel a melléklet „A” függelékében meghatározott követelménynek

b) Víz

A tevékenység megfelel a melléklet „B” függelékében meghatározott követelménynek.

c) Szennyezés megelőzés

A tevékenység megfelel a melléklet „C” függelékében meghatározott követelménynek.

A kibocsátások az elérhető legjobb technikák tartományaihoz kapcsolódó kibocsátási szinteken belül vannak, vagy alacsonyabbak azoknál, amelyek a vonatkozó, az elérhető legjobb technikák következtetéseiben szerepelnek, beleértve:

- az elérhető legjobb technológiákra vonatkozó következtetéseket a klóralkáli előállítására vonatkozóan, valamint az elérhető legjobb technológiákra vonatkozó következtetéseket a vegyipari ágazat általános szennyvíz- és hulladékgáz-kezelési/-kezelési rendszereire vonatkozóan,
- a legjobb elérhető technológiákra vonatkozó következtetéseket az ásványolaj és gáz finomítására vonatkozóan.

Nem fordulnak elő jelentős környezeti elemek közötti kölcsönhatások.

d) Biodiverzitás

A tevékenység megfelel a melléklet „D” függelékében meghatározott követelménynek.

4) Minimális biztosítékok

A 3. cikk c) pontjában említett minimális biztosítékok olyan eljárások, amelyeket **egy gazdasági tevékenységet folytató vállalkozás hajt végre annak érdekében, hogy biztosítsa az OECD multinacionális vállalkozásokra vonatkozó iránymutatásaival és az ENSZ üzleti és emberi jogokra vonatkozó irányadó elveivel való összhangot, beleértve a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a Munkaügyi Alapelvekről és Jogokról szóló Nyilatkozatában és az Emberi Jogok Nemzetközi Törvénykönyvében megjelölt nyolc alapvető egyezményben rögzített elveket és jogokat.**

A kiegészítő bizottsági rendelet létrehozása

- A Klímaadaptációs Rendeletből kimaradt egyes energiával kapcsolatos tevékenységek, a mezőgazdaság és egyes ipari gyártási tevékenységek, de a Bizottság Preambulumban ígért folytatást.
- Az atomenergia fenntarthatóságára külön eljárás – JRC és SCHEER bizottságok. Eredmény – az atomenergia nem jár jelentősebb környezeti terheléssel, mint bármely megújuló energiaforrás.
- Erőteljes pro- és kontra lobbitevékenység 2021. végéig 3 magas szintű kezdeményezés magyar részvétellel.
- Végül 2021. december 31-én a Bizottság benyújtotta a kiegészítő rendelet tervezetét, ami a földgáz és atomenergia alapú tevékenységek technikai vizsgálati kritériumait tartalmazta.

- Atomenergiával kapcsolatos tevékenységek (3):
- Kísérleti fázisú fejlett nukleáris technológiával működő reaktor minimális radioaktív hulladék keletkezés mellett,
- Új atomerőmű létesítése és biztonságos működése (villamosenergia, hő, hidrogén termelés érdekében)
- Működő atomerőmű üzemidő hosszabbítással villamosenergia termelés érdekében.

Kiegészítő bizottsági rendelet - Atomenergia

- Technikai vizsgálati kritériumok:
- Euratom Szerződésnek, Euratom irányelvek, rendeleteknek való megfelelés, NAÜ, WENRA nemzetközi iránymutatások teljesítése különösen az atomerőművek ellenállóképessége növelése érdekében (pl. természeti katasztrófák),
- Tagállami szintű radioaktív hulladékkezelési és leszerelési pénzügyi alap megléte, megfelelő forrás rendelkezésre állása a teljes leszereléshez,
- Működő nagyon kis-, kis-, közepes aktivitású radioaktív hulladék kezelő létesítmény a Bizottságnak bejelentve,
- Tagállami terv a nagy aktivitású radioaktív hulladék elhelyezési létesítményre 2050-es működéssel,
- Rendszeres (5 évente) tagállami jelentés a Bizottságnak a projektről,
- Közvetett, teljes életciklusra számított ÜHG kibocsátás atomerőművi villamosenergia termelésre alacsonyabb, mint 100gCO₂e/kWh,
- 2045-ig kiadott hatósági létesítési engedély, villamosenergia, hő vagy hidrogén termelési engedély és kapcsolódó üzemidő hosszabbítási engedély
- Baleset-toleráns/ellenálló fűtőelem alkalmazása és az elérhető legjobb technológia alkalmazása, amit a tagállami hatóság tanúsított és engedélyezett.
- Az elérhető legjobb technológiát a Bizottság 2025-től kezdve 10 évente felülvizsgálja az ENSREG értékelése alapján.

- A földgázra vonatkozó tevékenységek (3):
  - Villamosenergia termelés fosszilis gáz tüzelőanyaggal
  - Nagy hatékonyságú kapcsolt hő-és villamosenergia termelés fosszilis gáz tüzelőanyaggal
  - Hő/hűtés termelés fosszilis gáz tüzelőanyaggal hatékony távfűtő és hűtő rendszerekben

- Technikai vizsgálati kritériumok I.
- Az életciklus alapú ÜHG kibocsátás a villamosenergiatermelés során nem éri el a 100g CO₂e/kWh-t, **vagy:**
- 2030. december 31-ig létesítési engedélyt kapott létesítmények közvetlen kibocsátása kimenő energia oldalon alacsonyabb, mint 270gCO₂e/kWh, vagy az éves ÜHG kibocsátása nem haladja meg az átlag 550kgCO₂e/kWh kimeneti energia oldalon 20 éven keresztül, **és**
- a termelt energiát nem lehet hatékonyan kiváltani megújuló energiaforrással ugyanolyan kapacitással, **és**
- a létesítmény egy nagy kibocsátó, szilárd vagy folyékony fosszilis energián alapuló erőművet vált ki **és**,
- az új létesítmény termelő kapacitása legfeljebb 15%-al magasabb mint a régi létesítményé, **és**
- az új létesítmény képes működni megújuló vagy alacsony kibocsátású gázokkal, amelyre vonatkozó tervet a létesítmény vezető szerve elfogadott az alábbi ütemezéssel és aránnyal: legalább 30% alacsony kibocsátású vagy megújuló gáz 2026. január 1-től, és legalább 55% 2030. január 1-től, **és**
- az új létesítmény legalább 55% ÜHG kibocsátás csökkentést valósít meg kWh-nként, **és**
- a tevékenység olyan tagállam területén valósul meg, amely a NEKT vagy egyéb uniós eszközben vállalta a szén kivezetését 2030-ra.

- Technikai vizsgálati kritériumok II.
- A létesítmény építése során beépítik a metánszivárgás érzékelésére, mérésére, nyomon követésére szolgáló eszközöket, szivárgás ellenőrzési és megszüntetési programot vezetnek be.
- Amennyiben a létesítményben használt fosszilis gázhoz biogázt kevernek, úgy a mezőgazdasági és erdei eredetű biomasszának teljesíteni kell a vonatkozó fenntarthatósági kritériumokat.

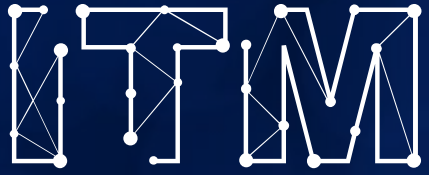
- Előírja a pénzügyi és nem pénzügyi vállalkozások számára annak közzétételét, hogy tevékenységi, beruházási portfóliójukban milyen arányban szerepel atomenergiával és fosszilis gázzal kapcsolatos tevékenység.
- Egyik fenntartható tevékenység esetében sincs ilyen előírás!

Következő lépések?

- 3 éves rendszeres felülvizsgálat a technikai vizsgálati kritériumokra a dinamikus taxonómia jegyében,
- Fenntartható Finanszírozási Platform- új tevékenységek besorolását kezdeményezi (fenntartható – átmeneti – támogató)
- Bizottság vizsgálja:
  - a nem fenntartható vagy a környezetre különösen káros tevékenységek nevesítését – pl. bányászat, vegyipari, finomítói tevékenységek, valamint
  - a környezeti hatással nem járó tevékenységek besorolását (művészeti, oktatási).
- Szociális taxonómia kidolgozását.

FELADATUNK A JÖVŐ

Köszönöm a figyelmet!